

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Sacramentis. In qua Tractatibus decem de Sacramentis in genere, tum
speciatim, videlicet de Baptismo, Confirmatione, Eucharistia spectata vt
Sacramento, & vt sacrificio: de Pœnitentia, de Suffragiis, Indulgentiis, &
Iubilo, de Bulla Cruciat, de Extrema-vnctione, & demum de Ordinis
Sacramento ...

**Castro Palao, Fernando de
Lugduni, 1669**

De materia remota Baptismi. 3

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76649](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76649)

sed suo tempore consecrandus, & sanctificandus. Adde ex solo baptismo Ioannis, & promissione ab eo facta de baptismo Christi futuro dici possent aqua consecrata, & sanctificata, sicuti dicuntur Christo baptizato, si Christus Dominus eo tempore baptismum non instituit, sed solum promisit, & praefiguravit, quia baptismus Ioannis etiam fuit umbra, & figura baptismi à Christo instituendi, in superque nomine Dei eius institutionem promisit. Ergo si ob solam promissionem futuri baptismi, & illius figuram dicuntur aqua consecrata, & sanctificata, cum hanc promissionem, & umbram habeant ex baptismo Ioannis, & promissione futuri Christi baptismi, eodem modo consecrata, & sanctificata, & nostrorum peccatorum lauacrum dici debent. Quod nullo modo Patres concedunt. Signum ergo est consecratas, & sanctificatas fuisse, quia eo tempore fuit baptismus institutus. Quod si dicas sanctificatas, & consecratas esse, non solum quia eo tempore baptismum Christi instituendum praesignabant, sed etiam quia Christi contactu sacra factae fuerunt, & dignae factae, ut in lauacrum peccatorum nostrorum assumerentur: Obstat, quia contactu Christi non aqua absolute, sed illa numero aqua Iordanis, quae ipsum tetigerunt, essent sanctificatae. At Patres Ecclesiae affirmant baptismum Christi aquam absolute sanctificatam esse. Igitur non de sola sanctificatione per contactum, sed de sanctificatione per baptismi institutionem intelligendum est. Adde saepe Christum Dominum in vita sua aquas tetigisse, ob cuius contactum dignae erant, ut in lauacrum nostrorum peccatorum assumerentur, sed non obinde à sanctis Patribus sacrae, & sanctificatae censentur, sicuti censentur in hac occasione baptismi: Ergo ob baptismum ibi institutum.

6. Superest satisfacere fundamentis num. praecedenti adductis ex quorum solutione nostra sententia firmior existit. Ad primum concedo Christum Dominum suscipientem Ioannis baptismum personam poenitentis gessisse, at postmodum instituentem baptismum, & Ioannem insuper baptizantem personam gessisse legislatoris. Neque obstat non inchoasse praedicationem suam, neque discipulos collegisse. Voluit namque ab ea institutione inchoare, ut inde probaret baptismum vitae spiritualis radicem, & fundamentum esse. Neque illa institutio secreta, & occulta fuit, sed satis publica, sicuti fuit baptismus Ioanni collatus, quem ex pluribus Patribus testatur Maldonar. in illa verba *Matth. 3.* sine modo, quemque sequitur *Vasq. dicta disp. 140. cap. 6. circa finem n. 45.* Fateor tamen ex solo baptismo Ioannis Christo colla, & mysterij Trinitatis manifestatione non satis colligi huius sacramenti institutionem. At ex autoritate Patrum affirmantium eo baptismo aquas sanctificatas, & consecratas esse in nostrorum peccatorum lauacrum optimè colligi, praecipue cum paulo post discipuli Christi baptizarent non baptismo Ioannis, ut probatum est, sed Christi baptismum. Neque appareat quo tempore illius fuerit institutio.

7. Quod si inquiras discrimen nostri baptismi à baptismo Ioannis? Breuiter, & optimè illud expendit Paul. Laymann. *lib. 5. sum. tract. 2. cap. 2. n. 7.* Inquit enim: Baptismus Ioannis differt à baptismo Christi, primo in institutione; quia baptismus Ioannis non fuit institutus in sacramentum, hoc est in caeremoniam stabilem ad hominum sanctificationem, sed solum, in dispositionem, & figuram nostri baptismi, quo instituto, & promulgato cessat. Secundò differt in forma, quia baptismus Ioannis non conferebatur sub inuocatione sanctissimae Trinitatis, sicuti noster baptismus confertur. Tertio quoad effectus, quia non conferebat gratiam sanctificantem ex opere operato, neque characterem imprimere, quod secus in nostro baptismo contingit. Ex quo nascitur quarta differentia scilicet baptismum Ioannis insufficientem fuisse ad salutem, illoque baptizatos indiguisse Christi baptismum. Quinto differt in ministro, quia baptismus Ioannis à solo Ioanne ministrabatur, at noster baptismus à quolibet ministrari valet. Tandem differt in necessitate, quia Ioannis baptismus nec necessitate medij, nec fortè praecipit fuit ad salutem necessarius, secus noster.

PUNCT. III.

De materia remota baptismi.

1. Aqua naturalis apta ad abluendum est materia remota.
2. Quae excludantur à materia baptismi.
3. Aqua inepta ad abluendum excluditur.
4. Aquam esse maris, fluminis, vel fontis frigidam, vel calidam per accidens est.
5. Vti aqua turbida, & impura ad baptismum absque graui necessitate peccatum est mortale.

1. **F**ides docet pro materia baptismi aquam naturalem, seu elementarem aptam ad abluendum designatam esse à Christo Domino. Sic definitum est in *Concilio Latera-*

nen. relato in cap. firmiter de summa Trinit. & in Concilio Florentino in decreto Eugenij 4. de Armenis, & in Triid. sess. 7. can. 2. colligitur quod ex illo Ioannis. 3. Nisi quis renatus fuerit ex aqua, & Spiritu sancto, &c. & tradunt omnes Catholici. Ratio huius institutionis creditur esse, quia hoc Symbolum aptissimum est ad significandam animi munditiam, & ex alia parte ob eius redundantiam omnibus peruium, ut sacramentum ita necessarium facile administrari possit.

2. Hinc fit non esse materiam huius sacramenti sudorem, lac, urinam, lachrymas, sputum, seu saliuum, aquam rosaceam, seu ex viti, aliisque herbis, & floribus expressam. Item ex sale resolutam, ceruisiam, & iulculum, si satis decocta sint, quia nec censentur, nec sunt aqua naturalis, seu elementaris, Sic docent cum D. Thom. *q. 66. art. 4. ferè omnes doctores teste Vasqu. disp. 141. cap. 1. circa finem. Suar. disp. 20. sect. 1. Aegid. de Coninch. q. 66. art. 4. Paulo Laymann. lib. 5. sum. tract. 2. cap. 3. Bonac. disp. 2. q. 2. punct. 3. Verum quia aliquoties probabile est liquores ex herbis expressos, saliuum, aquam ex sale resolutam, ceruisiam, & iulculum, si satis decocta sint, quia non differre specie ab aqua elementari, non audeat Aegid. de Coninch. condemnare eum, qui supradictis in extrema necessitate vteretur, quia extrema necessitas huius sacramenti honestat usum materiae ita dubia.*

3. Notanter dixi materiam huius sacramenti esse aquam aptam ad abluendum: quia hoc sacramentum in ablutione consistit, eaque de causa lutum, glacies, & nix nisi resoluantur, materia huius sacramenti non sunt, quia esto ab aqua elementari non differant physice, differunt moraliter quoad usum ob ineptitudinem, quam ad lauandum habent. Sic Aegid. de Coninch. *q. 66. art. 4. n. 17. Suar. disp. 20. sect. 25. art. que hinc obiter. Bonac. disp. 2. q. 2. punct. 3. n. 6. Laym. lib. 5. tract. 2. cap. 3. concl. 2. corol. 1. & alij.*

4. Quòd verò aqua sit fluminis, fontis, vel maris, frigida, vel calida parum interest, imò quod per terram sulphuream, vel cineres calefactos transierit, & turbida sit, non obinde deficit à materia huius sacramenti: quia est vera aqua naturalis apta ad abluendum, esto ad bibendum apta non sit. Sic D. Thom. *q. 66. ad 4. Vasqu. disp. 141. cap. 1. n. 9. Bonac. d. punct. 3. n. 6. Paul. Laymann. lib. 5. tract. 2. cap. 3. concl. 1. in corol.*

5. Aduerte tamen vti aqua impura & turbida ad baptismum conficiendum absque necessitate graui peccatum mortale esse sacrilegij nam esto sit huius sacramenti materia certa, est tamen aliena ab usu Ecclesiae, & contraria reuerentiae sacramenti. Adde vti alia aqua praeter aquam benedictam, quae in fonte baptismali ad hunc effectum seruetur, peccatum graue est, ut satis colligitur ex *Clement. unica de baptismo*: ob necessitatem tamen urgentem cuiusvis aquae usus licet: sic notauit Aegid. de Coninch. *qu. 66. art. 4. Reginald. lib. 27. num. 13. Henric. lib. 2. cap. 6. Bonac. disp. 2. qu. 2. p. 3. nu. 6. & alij.*

PUNCTUM IV.

De materia proxima Baptismi.

1. Ablutio est materia proxima.
2. Fieri potest immersione, aspersione, vel effusione. Sed in his seruanda est diuina consuetudo.
3. Qualiter formam baptismi proferre debes consciens sacramentum trina immersione.
4. Minimam guttam aquae, si minimam corporis partem tangat esse sufficientem ad sacramentum baptismi, qui defendunt, & qualiter probent.
5. Probabilius est aliquam partem corporis principem abluendam, & non vna sed pluribus guttis.
6. Aqua immediate tangere debet corpus baptizati successiuo motu.
7. Satis est probabile te esse baptizatum, si lauaueris in capillis.
8. Idem dic si lauaueris corio, seu pelle secundum circumdatus.
9. Immersione, qua quis suffocatur, baptismum non confici plures defendunt.
10. Contrarium est probabilius.
11. Rationes num. 9. adductae dissoluantur.
12. Semper est illicita supradicta baptismi ministratio.
13. Non est secunda mater etiam proximè mortura, ut infans baptizetur.
14. Bene poteris ministrare baptismum infanti, esto cognoscas inde mortem accelerandam aliquoties esse.

1. **S**uperiori puncto dixi materiam remotam esse aquam, ut indicarem aliam esse proximam, scilicet ablutionem per ipsam, iuxta illud ad *Ephes. 5.* mundans lauacro aquae & *Matth. 28.* baptizantes eos, id est lauantes. Ratio est manifesta. Nam illa est proxima, & immediata sacramenti materia, quae per formam illius determinatur; at forma sacramenti baptismi non aquam secundum se, sed aquae usum, scilicet ablutionem determinat. Id enim significat verbum *bap-*